

OPONENTSKÝ POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

AUTORKA PRÁCE: Eliška Rojíková

NÁZEV PRÁCE: Psychická pohoda/distres matky a zdraví dítěte v prvním roce věku

Bakalářská práce se hlásí k psychosomatickému přístupu a zabývá se vztahem mezi nemocností dětí a psychickým stavem matek v novorozeneckém a kojeneckém období. Autorka k tématu přistoupila s předpokladem, že čím větší nepohodu matky zažívají, tím nemocnější budou jejich děti, neboť nemoc dítěte je částečně způsobena psychickými faktory. Ačkoliv tento předpoklad je na několika místech v práci korigován – autorka uvádí, že vztah mezi proměnnými může být opačný, a tedy že nemocnost dětí může vyvolávat u matek nepohodu – inklinace k „psychosomatické“ interpretaci je zřetelná.

Teoretická východiska jsou dobře strukturována. Autorka vychází z přiměřeně rozsáhlého souboru pramenů, včetně cizojazyčných, z nichž vybírá to podstatné. Bohužel vzájemná konfrontace údajů by mohla být zastoupena častěji. V teoretické části postrádám několik dovysvětlení uváděných jevů: Proč jsou psychosomatická onemocnění u dětí častější než u dospělých? (s. 11); Jak se etabloval psycho-somato-sociální model v českém prostředí? (kap. 1.1.1); Jaké psychické faktory (vedle zevrubně popsaných biologických faktorů) ovlivňují nemocnost? (kap. 1.2)

Výzkum probíhal on-line formou. Soubor respondentek byl získán ze sociálních sítí a diskusních fór, což představuje výraznou vstupní selekci. Také z dalších hledisek, např. vzdělání, je soubor vychýlený. Autorka si je omezení souvisejících se strukturou výzkumného souboru vědoma a opakovaně je diskutuje.

Do výzkumu vstoupily tři základní proměnné – vnímaná náročnost mateřství, psychická pohoda matky a nemocnost dítěte, která byla rozdělena na dvě subproměnné. Ke sběru dat autorka využila dostupné dotazníky a další vytvořila. Původ dostupných dotazníků a jejich dosavadní využití není představeno. Ani autorčin vlastní dotazník není podrobněji představen a argumentován. Například temperament dítěte je vyvozován z pěti položek, jejichž výběr ale není zdůvodněn. Temperament dítěte, rodinný stav a průběh těhotenství a porodu, byly sledovány spíše jako deskriptivní znaky – zcela chybí v hypotézách a rovněž v analýzách a výsledcích jsou uváděny spíše okrajově, jako jednotlivosti.

Oceňuji, že se autorka pustila do kvantitativní analýzy. Hypotézy formulovala přehledně (až na výhradu k tomu, že Nemocnost 1 a 2 sice figurují v hypotézách, ale jejich obsah je vysvětlen až dále). Použité statistické postupy se mi ale jeví poddimenzované. Korelační analýza sice odpovídá hypotézám, ale nereaguje na hlavní výzkumnou otázku, kterou bylo zjištění vzájemných vazeb mezi třemi proměnnými. Jakou další statistickou proceduru by autorka mohla použít, aby k sobě skutečně vztáhla tři proměnné? Autorčiny tendence spatřovat ve vztazích mezi dvěma proměnnými (např. císařský řez a nemocnost 1) kauzalitu se prolíná celou prací, a i proto je korelační analýza méně vhodný nástroj.

Závěrečná kapitola Diskuse je skutečnou diskusí autorčiných zjištění a dosavadního poznání. Autorka přehledně představuje hlavní výsledky a znovu naznačuje metodologická omezení. Zcela stranou pozornosti ale zůstaly další výzkumné linie (zda a jak by autorka navrhovala ve výzkumu tématu pokračovat) a praktické implikace (co z výzkumných závěrů by navrhovala zohlednit v psychologické praxi a jakým způsobem).

Závěr: Bakalářská práce Elišky Rojíkové je dobře strukturována a psána kultivovaným jazykem, má logický výzkumný design a jasná teoretická východiska. Práce bezesporu splňuje požadavky na rigoróznost závěrečných prací. Doporučuji ji proto k obhajobě.